

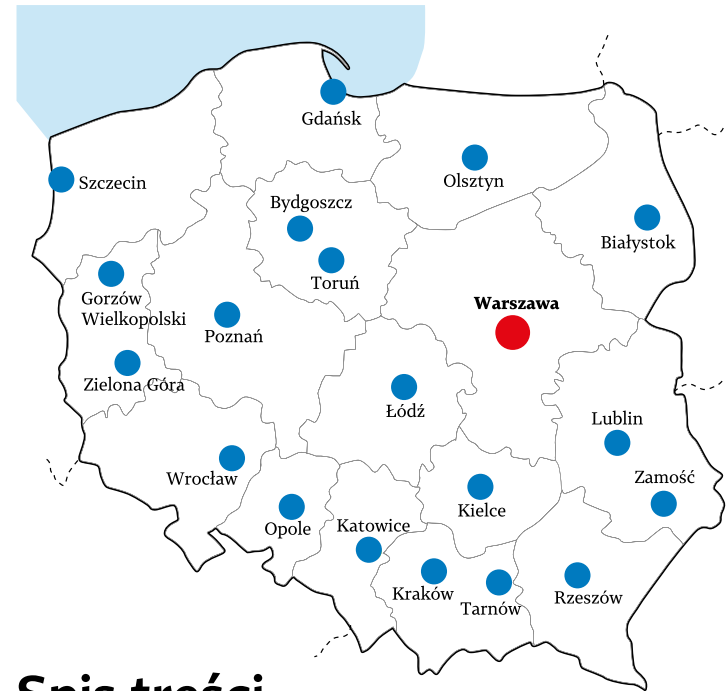
POLSKA

Miasta

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

www.polska.travel

Spis treści

Polskie miasta – wstęp	4	Zamość	33
Szczecin	6	Kielce	34
Trójmiasto		Kraków	37
– Gdańsk, Sopot, Gdynia	9	Tarnów	43
Bydgoszcz	13	Rzeszów	44
Toruń	14	Katowice	47
Olsztyn	17	Opole	51
Białystok	18	Wrocław	52
Lublin	20	Zielona Góra	57
Warszawa	23	Poznań	58
Łódź	29	Gorzów Wielkopolski	62

Polskie miasta mają charakter i duszę oraz niepowtarzalną historię do opowiedzenia

Zabytki z listy UNESCO lub architektura XXI wieku, koncert muzyki Chopina lub występ światowych gwiazd jazzu czy rocka, dania regionalne albo kuchnia fusion, street foodowe smakołyki lub restauracje z gwiazdkami Michelin, joga w parku, kitesurfing na jeziorze albo znakomite ścieżki rowerowe – wystarczy tylko wybrać.

Miasta przyciągają gości licznymi atrakcjami i bogatą ofertą kulturalną. Kalendarium każdego z nich wypełnione jest cyklicznymi wydarzeniami. Muzea kuszą ciekawymi programami zwiedzania i multimedialnymi wystawami. Rynki staromiejskie, pasaże i bulwary zachęcają uroczymi kawiarniami, restauracjami serwującymi kuchnię tradycyjną lub nowoczesną. Spacerując warto zajrzeć do galerii sztuki, by podziwiać dzieła mniej lub bardziej znanych artystów albo pokusić się o zakup lokalnego rękodzieła czy unikatowej biżuterii. Parki i zielone przestrzenie a nawet obszary leśne na terenie miast kuszą rowerzystów i piechurów oraz amatorów pikników na łonie natury.

Szukając szczegółowych informacji o atrakcjach i aktualnej ofercie warto zaglądać na strony internetowe miast oraz organizacji turystycznych oraz do punktów informacji turystycznej, gdzie zawsze czeka na gości wykwalifikowana kadra, mapy oraz pamiątki. Miłego zwiedzania!

www.polska.travel

Szczecin

Parady żaglowców i filharmonia jak origami

Miasto jest oddalone o niemal 100 km od wybrzeża Bałtyku, mimo to jest jedną z dwóch najważniejszych dla Polski bram morskich.

Szczecin słynie z tradycji marynistycznych. Nawet szczecińskie pierniki, smakowite ciastka z miodem, migdałami i przyprawami korzennymi, wypiekane tu od XIX wieku, nawiązują kształtami do morskich symboli. Niejednokrotnie już miasto było gospodarzem finału The Tall Ships Races, międzynarodowych regat z udziałem najpiękniejszych żaglowców świata. Za każdym razem ich powitanie odbywa się przy Wałach Chrobrego, półkilometrowym zespole tarasów widokowych, położonych nad Odrą. Uchodzą one za jedno z najpiękniejszych miejsc w Europie a przede wszystkim za wizytówkę Szczecina. Niezaprzeczalnymi atrakcjami miasta są również renesansowy zamek Książąt Pomorskich oraz śnieżnobiały, futurystyczny gmach Filharmonii Szczecińskiej imienia Mieczysława Karłowicza, przypominający origami.

Trójmiasto Nadbałtycki fenomen

Trzy leżące obok siebie miasta o odmiennych dziejach i charakterze, stanowią jeden, funkcjonalny organizm.

Chociaż ściśle ze sobą powiązane, to tworzące Trójmiasto Gdańsk, Gdynia i Sopot diametralnie różnią się między sobą. Gdańsk jest biznesowym i kulturalnym centrum Pomorza, pełnym pamiątek tysiącletniej historii. Starówkę zdobią wspaniałe kamienice, gotyckie kościoły, Dwór Artusa – siedziba gildii kupieckiej z czasów przynależności miasta do Hanzy, oraz fontanna z Neptunem. Wizytówką miasta jest średniowieczny Żuraw, za pomocą którego przeładowywano towary zamorskich kupców. Znakiem nowego tysiąclecia – otwarty w 2011 r. stadion piłkarski, zbudowany na kształt bryły bursztynu oraz Europejskie Centrum Solidarności i Muzeum II Wojny Światowej. ►

► **Sopot** to luksusowy nadmorski kurort i modna scena imprez kulturalnych. Jego symbolem jest najdłuższe w Europie drewniane molo, wybiegające pół kilometra w morze. Ponieważ stężenie jodu jest na nim dwukrotnie większe niż na pobliskiej piaszczystej plaży, spacer po molo są szczególnie zalecane dla „zdrowotności”. Przy jego głowicy może cumować ponad 100 jachtów. Część lądową mola w większości zajmuje Plac Zdrojowy. W górującej nad nim latarni morskiej znajduje się punkt widokowy a z pobliskiej muszli koncertowej w letnie dni płynie muzyka. Zimą plac zamienia się w lodowisko.

Gdynia to szczególne miasto. Powstałe w latach 20. XX wieku, stanowiło zaplecze dla zbudowanego wówczas nowoczesnego portu. Do dziś port stanowi on najbardziej charakterystyczny fragment miasta, ze spacerowym bulwarem, przy którym cumują zabytkowe okręty: niszczyciel z lat 30. XX wieku ORP „Błyskawica”, najstarszy zachowany tego typu okręt na świecie i słynny trzymasztowy żaglowiec szkolny „Dar Pomorza”. Tradycję polskiej floty prezentuje Muzeum Marynarki Wojennej. Tajemnice podwodnego świata odkrywamy w Akwariu Gdynskim. To nietypowy ogród zoologiczny, w którym możemy zobaczyć wodne zwierzęta z całego świata. Do zwiedzenia mamy tutaj aż 3 piętra. Będąc w Gdyni warto też odwiedzić nowoczesne Muzeum Emigracji oraz udać się na spacer na plażę. Na południowym krańcu Gdyni, tuż przy granicy z Sopotem leży malownicza dzielnica Orłowo z wysokim klifem, molo i wspaniałymi widokami.

Bydgoszcz Między historią a awangardą

Miasto, którego życie toczy się głównie nad wodą.

Wwodach przepływającej przez miasto Brdy przegładają się zbudowane przed wiekami spichrze z drewna i cegły. Most spinający brzegi rzeki to awangarda architektury końca XIX w. – jego kratowa konstrukcja pozostaje do dziś symbolem tego ważnego na mapie kraju ośrodka nauki i przemysłu. Podobnie jak zbudowana w pierwszej dekadzie obecnego stulecia Opera Nova. To jeden z najbardziej uniwersalnych teatrów muzycznych w Polsce – jego zespół artystyczny słynie ze śmiałych inscenizacji dzieł światowej klasy. W Bydgoszczy działa jedyne w Europie Muzeum Mydła i Historii Brudu. Wśród ponad setki wydarzeń kulturalnych wyróżniają się międzynarodowy Bydgoski Festiwal Muzyczny i kongres muzykologiczny „Musica Antiqua Europae Orientalis”. Amatorów sportu przyciągają prestiżowe wyścigi na żużlu „FIM Speedway Grand Prix”.

Toruń

Rodzinne miasto Mikołaja Kopernika

Perła UNESCO, światowa stolica pierników, miejsce narodzin słynnego astronoma – czy trzeba więcej atrakcji?

Jedno z najstarszych miast w Polsce zachwyca średniowiecznym układem placów i ulic oraz tysiącem ceglanych budowli. Tu rządzi tradycja. Ubrani w XVI-wieczne stroje, aktorzy wieczorami przemierzają ulice starówki, dawnym obyczajem nawołując mieszkańców, by gasili światła. Toruń z dumą popularyzuje wiedzę o swoim najwybitniejszym krajanie, Mikołaju Koperniku – w jego rodzinnym domu, mieszczącej się na starówce, gotyckiej kamienicy znajduje się muzeum. Autograf „O obrotach sfer niebieskich” figuruje na liście UNESCO Pamięć Świata – do dzieła nawiązuje, sterowana elektronicznie, multimedialna fontanna Cosmopolis na Plantach. W urządzonym w XIX-wiecznej gazowni, Planetarium odbywają się seanse popularyzujące wiedzę o wszechświecie. Przed Dworem Artusa w Alei Gwiazd związani z miastem znani polscy aktorzy, naukowcy, politycy i muzycy mają swoje mosiężne tabliczki w kształcie pierników „Katarzynek”.

Olsztyn

Stolica Krainy Tysiąca Jezior

Centrum Warmii i Mazur, doskonały punkt wypadowy dla amatorów sportów wodnych i dziewiczej natury.

Jak przystało na „wizytówkę” Warmii i Mazur, w granicach Olsztyna znajduje się kilkanaście jezior i pokaźny kompleks leśny. Wszechobecna zieleń otula gotyckie i secesyjne budowle, malowniczo podkreślając koloryt miasta. Góruje nad nimi bazylika św. Jakuba, imponująca ceglana świątynia godna biskupiej siedziby, którą Olsztyn jest od ponad 600 lat. Kościół wyróżnia ponadto wyjątkowa akustyka, co doceniają zwłaszcza słuchacze Olsztyńskich Koncertów Organowych. Miasto, które wyrosło wokół XIV-wiecznej krzyżackiej strażnicy, chętnie przypomina też postać Mikołaja Kopernika, który jako wysoki rangą duchowny spędził w nim wiele lat. Na zamku przechowywane są instrumenty badawcze wielkiego astronoma, działają Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne. Nad miejskimi akwenami znajdują się ośrodki rekreacji wodnej, udostępniające nie tylko kajaki.

Białystok

Wielokulturowy tygiel

Metropolia północno-wschodniej części kraju leży w czystym ekologicznie obszarze, nazywanym Zielonymi Płucami Polski.

Od wieków jej mieszkańcy tworzą barwną religijną i językową mozaikę. Tu, jak nigdzie indziej kopuły prawosławnych cerkwi sąsiadują z wieżami rzymsko-katolickich kościołów. Żyjący obok siebie Polacy, Rusini, Żydzi, Tatarzy i Romowie zainspirowali Ludwika Zamenhafa do stworzenia pod koniec XIX w. międzynarodowego języka esperanto. Perłą miejskich zabytków jest pałac Branickich – jedna z najpiękniejszych rezydencji barokowych Europy środkowo-wschodniej. Otaczające ją ogrody należą do najlepiej zachowanych w kraju. Reprezentacyjną ulicą Białegostoku jest Ulica Lipowa, z ciekawymi zabytkami, ładnymi kamienicami, z licznymi sklepami i restauracjami. Historycznym centrum miasta jest Rynek Kościuszki z barokowym ratuszem. W mieście odbywają się różnego rodzaju festiwale muzyczne, w tym plenerowe „Pozytywne Wibracje”.

Lublin

Centrum akademickie i brama na Wschód

Miasto Inspiracji – tętniące życiem centrum akademickie, biznesowe i kulturalne wschodniej Polski.

Przez stulecia był miastem kluczowym dla stosunków Polski i Litwy, połączonych u schyłku XVI wieku unią w jedno państwo jako Rzeczpospolita Obojga Narodów właśnie na sejmie walnym w Lublinie. Zjednoczenie symbolizuje rzymsko-katolicka kaplica zamkowa, ozdobiona bezcennymi malowidłami w stylu bizantyńskim. Tradycje naukowe podtrzymują dziś liczne uczelnie, m.in. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej i Katolicki Uniwersytet Lubelski, a 100-tysięczna społeczność akademicka nadaje ton miastu. Odrestaurowana Starówka zachwyca zdobieniami kolorowych, zabytkowych kamieniczek, regionalnymi daniami w licznych restauracjach, piwem produkowanym w lokalnym, pobliskim browarze od ponad 170 lat i atmosferą dobrej zabawy po zmroku. W przeszłości miasto było siedzibą licznej gminy żydowskiej. Noblista Isaac Bashevis Singer uwiecznił atmosferę minionych czasów w powieści „Sztukmistrz z Lublina”. Każdego roku latem na Starówce i pod zamkiem odbywa się Carnaval Sztukmistrzów – czyli międzynarodowy festiwal sztuki cyrkowej. Do miasta zjeżdżają artyści uliczni, kuglarze, żonglerzy, akrobaci, muzykanci i tancerze z całego świata. Zawody linoskoczków, a przede wszystkim wieczorne spektakle multimedialne z udziałem „fruwających” w rytm muzyki artystów przyciągają na występy setki widzów.

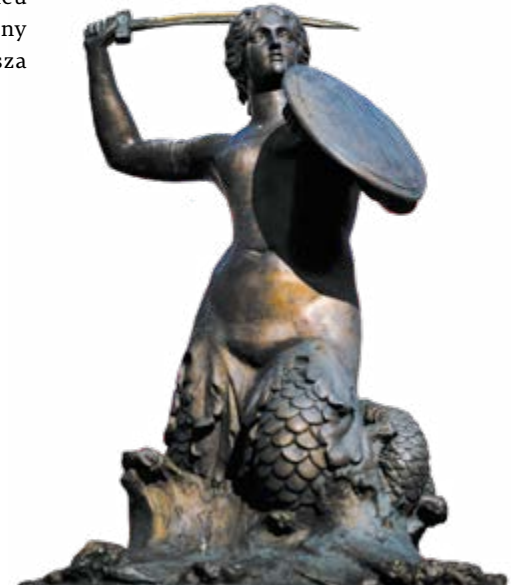

Warszawa

Miasto nieujarzmione

W ogromnej części zburzona podczas II wojny światowej, została odbudowana i rozwija się dynamicznie. Historyczne Stare Miasto zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Przez stulecia nad miastem leżącym nad Wisłą dominowały Zamek Królewski i pałace potężnych rodów. Ich przedstawiciele pełnili najwyższe godności państwowe i starali się zbliżyć do królewskiego dworu. Klasycystyczny Pałac Namiestnikowski dziś jest rezydencją Prezydenta Rzeczypospolitej. W innych pałacach znajdują się siedziby Uniwersytetu Warszawskiego i Polskiej Akademii Nauk. Najciekawsze stołeczne zabytkowe budowle rozlokowane są na koronie wyniosłej skarpki, od zachodu ograniczającej dolinę Wisły. Pośród pałaców i parków wznosi się na niej także gmach Sejmu. Od usytuowanego na skraju Starego Miasta, Zamku Królewskiego do pałacu w Wilanowie biegnie historyczny Trakt Królewski, najpiękniejsza trasa turystyczna stolicy. ►

► Cechą Warszawy jest wielocentryczność. Stolica oferuje wiele miejsc wypoczynku oraz towarzyskich i biznesowych spotkań. Ze Starym Miastem o popularność konkurują m.in. Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, plac Trzech Krzyży czy Saska Kępa. Stolica Polski jest miastem zielonym. Nieuregulowane brzegi Wisły otulają łągowe zarośla. Nawet w Śródmieściu znajdują się rozległe parki. Atutem miasta są także nowoczesne, multimedialne przestrzenie ekspozycyjne: Muzeum Chopina, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Centrum Sztuki Współczesnej oraz Muzeum Żydów Polskich Polin. Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie, dwukrotnej noblistki w dziedzinie chemii, pierwszej kobiety studiującej i wykładającej potem na paryskiej Sorbonie przypomina odwiedzającym Warszawę obcokrajowcom, że jest ona polską, a nie jak często myślą, francuską uczoną. ►

► Warszawa to miasto dla melomanów. Imprezą światowej rangi jest odbywający się co pięć lat Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina. Muzyki wielkiego kompozytora można słuchać też w każdy letni weekend w Łazienkach Królewskich, najpiękniejszym parku Warszawy, porównywanym przez cudzoziemców z rzymskim Villa Borghese. W zapelnionych po brzegi salach Filharmonii Narodowej odbywają się również koncerty Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień”. Niezwykłą atmosferę mają plenerowe imprezy: letni festiwal „Jazz na Starówce”, majowa „Noc Pragi”, czerwcowe „Święto Saskiej Kępy”. Największą sceną różnorodnych wydarzeń – sportowych i kulturalnych – jest Stadion PGE Narodowy z widownią dla 50 tys. osób. Jego koronę w barwach flagi narodowej widać z drugiego brzegu Wisły, spod Zamku Królewskiego.

Łódź

Polskie Hollywood

Dawniej centrum przemysłu włókienniczego a współcześnie ważny ośrodek sztuk plastycznych oraz filmowych.

Wszystkie polskie drogi zdają się prowadzić właśnie do Łodzi – miasto leży przy skrzyżowaniu dwóch głównych autostrad, A1 i A2. Pełna kontrastów, tonąca w zieleni, zadziwiająca awangardowymi instalacjami – przeżywa właśnie drugą młodość. Pierwszy rozkwit miasta nastąpił w okresie przemysłowego boomu przełomu XIX i XX stulecia. W efekcie wielkonakładowych inwestycji i ciężkiej pracy Żydów, Niemców, Rosjan i Polaków Łódź stała się głównym ośrodkiem włókiennictwa w Europie, co pokazał Andrzej Wajda w kultowym filmie „Ziemia Obiecana”, nakręconym na podstawie powieści Władysława Reymonta. Obok produkcyjnych hal wyrosły pałace fabrykantów – dziś można oglądać wiele z nich, w tym wspaniały Pałac Izraela Poznańskiego przy jego dawnych zakładach włókienniczych – obecnej Manufakturze. Manufaktura jest ulubionym przez łodzian i przyjezdnych usługowo-handlowo-rozrywkowym centrum miasta. Równie popularna jest ulica Piotrkowska – miejski pasaż o niepowtarzalnym klimacie, z butikami, klubami, pubami i pomnikami słynnych polskich artystów – najefektowniejszy przedstawia Artura Rubinsteina grającego na fortepianie. Podwórza przy Piotrkowskiej są sceną wydarzeń artystycznych majowego festiwalu Łódź Czterech Kultur. Organizatorzy nawiązują ideowo do mozaiki narodowości, języków i religii dawnej Łodzi. ►

► Łódź od lat związana jest z filmem. Absolwentami łódzkiej „filmówki”, czyli Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej, było wielu znanych polskich aktorów i reżyserów, w tym Andrzej Wajda, Krzysztof Kieślowski, Roman Polański, Krzysztof Zanussi, Małgorzata Szumowska czy Janusz Gajos. Na ulicy Piotrkowskiej, tak jak w Hollywood, wytyczono Aleję Gwiazd, gdzie mają swoje miejsce znani twórcy. Ulice Łodzi i miejskie zaułki setki razy wykorzystano przy realizacji nie tylko rodzimych produkcji. Miejsca te można odnaleźć dzięki specjalnie przygotowanym szlakom turystycznym.

Łódź nierozzerwalnie kojarzy się ze sztuką – nie tylko filmową. Ściany wielu budynków zdobią murale i instalacje, których twórcami są znani artyści streetartowi z Polski i świata. Dzięki temu, że murale powstają tu od lat, Łódź może się pochwalić największą w Polsce zewnętrzną galerią miejską.

Zamość

Renesansowe miasto idealne

Zbudowane z dala od głównych ośrodków, w szerym polu, na wzór włoskiej Padwy i wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Miało wznosił zakochany w Italii wizjoner-kanclerz wielki koronny Jan Zamoyski. Tak powstała prawdziwa Perła Renesansu. Kamieniczki z arkadami i manierystyczno-barokowy ratusz, ozdobiony wachlarzem schodów są dziś tłem wielu artystycznych wydarzeń jak na przykład Zamojskie Lato Teatralne. Otoczony pierścieniem wielokrotnie modernizowanych murów Zamość był prawdziwym miastem-fortecą, niezdobytym nawet podczas potopu szwedzkiego.

Szturm Twierdzy Zamość odtwarza co roku sztandarowa impreza plenerowa na zamojskich Polach Marsowych, z udziałem licznych bractw rycerskich. Trasy turystyczne poprowadzono podziemiami lub w murach i bastionach, z których można odpalić z działa.

Ciekawostką Zamościa jest najstarsza działająca w Polsce apteka z pocz. XVII w. zwana Rektorską od jej założyciela, Rektora Akademii Zamojskiej, Szymona Piechowicza, która znajduje się w Rynku.

Kielce

Miasto w sercu Polski

Można tu odkryć tajemnice i skarby odległej przeszłości.

Przez cztery stulecia obecna stolica województwa świętokrzyskiego stanowiła własność biskupów krakowskich. Pamiątką po nich jest najefektowniejszy zabytek miasta, barokowy Pałac Biskupi. Tutajszemu deptakowi patronuje Henryk Sienkiewicz, laureat literackiej Nagrody Nobla za powieść „Quo vadis”, a teatrowi i licznym szkołom Stefan Żeromski, który spędził w Kielcach 12 lat. Przy głównej promenadzie miasta mieszczą się liczne sklepy, puby i restauracje. Ulica prowadzi do XIX-wiecznych hal targowych przy Placu Wolności, dziś goszczących największe w kraju Muzeum Zabawek i Zabawy. Multimedialna ekspozycja w Geoparku Kielce przybliży historię naszej planety. W skalną scenię dawnego kamieniołomu na wzgórzu Kadzielnia wkomponowano nowoczesny amfiteatr z rozsuwanym dachem na 5,5 tysięcy widzów.

W jednym z podkieleckich kamieniołomów natrafiono na ślady tetrapoda – przedstawiciela gatunku, który 400 mln lat temu zapoczątkował życie na lądzie. Odkrycie spowodowało rewolucję w światowej paleontologii.

Kraków

Najbardziej rozpoznawalne na świecie miasto Polski

W przeszłości siedziba królów, dziś eleganckie centrum kultury i sztuki. Zachwycające zabytkami stare miasto wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Otoczone zielonym pierścieniem Plant, Stare Miasto z Uniwersyte-tem Jagiellońskim oraz Zamek Królewski i Katedra na Wawelu są miejscami najbardziej kojarzonymi z naszym krajem przez cudzoziemców. Wszystkie trasy spacerów po Starówce wiodą na Rynek Główny, pod Sukiennice, XVI-wieczną halę targową, w której i dziś dwa rzędy kramów kuszą sznurami bursztynowych koralu, góralskich kierpców i ciupąg, kwiecistych chust. Na piętrze budynku mieści się Galeria Sztuki Polskiej XIX w. Pod płytą rynku ciągną się rozległe podziemia. Urządzono w nich unikatowy w skali europejskiej rezerwat archeologiczny. Zwiedzający spacerują tu po szklanych pochylniach i kładkach, zawieszonych nad zachowanymi, średniowiecznymi traktami Krakowa, a za pomocą multimedialnych narzędzi poznają jego dawne dzieje.

W narożniku krakowskiego Rynku, największego średniowiecznego placu w Europie, wznosi się kościół Mariacki, którego główną ozdobą jest bezcenny, barokowy ołtarz Wita Stwosza. Grana z wieży o każdej pełnej godzinie melodia hejnału nagle się urywa. Zgodnie z legendą przypomina czasy najazdu Tatarów, z których jeden miał ugodzić trębacza strzałą. ►

► Z krakowskim Starym Miastem sąsiaduje Kazimierz, niegdyś odrębne miasto zamieszkane przez kilka wieków głównie przez Żydów. Kirkut z grobami wielkich rabinów jest celem pielgrzymek Żydów z całego świata. Liczne, klimatyczne kluby, puby i restauracje nie tylko z kuchnią koszerną sprawiają, że dzielnica tętni życiem, zwłaszcza nocą.

Przykryta złotą kopułą Kaplica Zygmuntowska na Wawelu to miejsce pochówku ostatnich królów z dynastii Jagiellonów. W zamkowych kryptach spoczywają także ludzie bardzo ważni dla Polski, w tym prezydent Lech Kaczyński z żoną Marią, którzy zginęli w katastrofie pod Smoleńskiem w kwietniu 2010 roku, jak również jeden z najwybitniejszych polskich pisarzy współczesnych Sławomir Mrożek.

Panoramę miasta można obejrzeć z Kopca Kościuszki – to symboliczna mogiła ku czci bohatera narodowego, zawierająca ziemię z pól bitewnych pod Raclawicami i Maciejowicami oraz Stanów Zjednoczonych. Drugi Kopiec, Kraka przypomina postać legendarnego założyciela miasta nad Wisłą. ►

► Turyści przybywający do miasta od wiosny do jesieni mogą zwiedzać Barbakan – gotycką budowlę, zwaną perłą krakowskich fortyfikacji, na terenie której odbywają się turnieje rycerskie, pokazy historyczne przybliżające średniowieczne tradycje oraz koncerty. Częścią fortyfikacji jest też licząca 34,5 m wysokości Brama Floriańska, uznawana za jeden z największych symboli miasta. Dziś wita odwiedzających Kraków jak niegdyś królów, wracających po wygranych bitwach. Jej nazwa pochodzi od kościoła św. Floriana na Kleparzu, ale w dawnych czasach nazywana była również Porta Gloria – Brama Chwały, gdyż to od niej właśnie rozpoczynała się Droga Królewska prowadząca na Wawel.

Tarnów

Polski biegun ciepła

Kameralne miasto leżące przy ujściu Białej do Dunajca przepętnia galicyjska atmosfera.

Tarnów, podobnie jak wybudowany po nim Zamość, przez wieki pozostawał miastem prywatnym. Nazwę zawdzięcza Tarnowskim, a sławę perły renesansu bodaj najwybitniejszej postaci tego rodu, hetmanowi wielkiemu koronnemu Janowi Amorowi Tarnowskiemu – obieżyświatowi, który dotarł na Bliski Wschód, uczestnikowi wielu wypraw wojennych i autorowi dzieła o sztuce wojskowej, posiadaczowi 10 miast i mecenasowi sztuki. Uwiecznił go w poezji Jan Kochanowski. Najstarszą część dzielnicy zamieszkałej niegdyś przez Żydów tworzą ulice Żydowska i Wekslarska. Zachowane tam kamienice, prezentują najbardziej charakterystyczny dla tej nacji, zwarty charakter zabudowy, z wąskimi przesmykami pomiędzy kamienicami, ciasnymi sieniami oraz maluteńkimi podwórkami. Na uwagę zasługują też dawna mykwa oraz jedna z największych w południowej części kraju nekropolia. Odwiedzić warto miejscowe Muzeum Etnograficzne z jedyłą w Europie ekspozycją poświęconą historii i kulturze Romów oraz Park Strzelecki z grobowcem tarnowianina, gen. Józefa Bema na wyspie pośrodku stawu. Tarnów uchodzi za najcieplejsze miejsce w kraju. Prawdziwą atrakcją turystyczną w jego pobliżu jest wieś Zalipie. Słynie ona z malowanych w kwiaty zagrod i wytwarzanej przez tutejsze gospodynie ceramiki.

Rzeszów

Polskie rubieże

Metropolia południowo-wschodniej Polski, biznesowe, kulturalne i technologiczne centrum Podkarpacia.

Złoty wiek rozwoju miasta przypadł na XVI i XVII stulecie, gdy Rzeszów był w rękach możnych rodów, Ligezów i Lubomirskich. Powstały wówczas najpiękniejsze kościoły i synagoga, zamek, konwent pijarów i ratusz. Od tamtych czasów miejski rynek pełni funkcje handlowe, biznesowe i rozrywkowe. Pod jego płytą ciągną się rozległe piwnice – dawne kupieckie składy, których najgłębsze poziomy służyły za schronienie w czasie najazdów Tatarów. Dziś biegnie tam Podziemna Trasa Turystyczna „Rzeszowskie Piwnice”. Miasto jest sercem „Doliny lotniczej”, regionu o 70-letniej tradycji, w którym koncentruje się duża liczba firm przemysłu lotniczego, ośrodków badawczych i szkolenia pilotów.

W Rzeszowie mieści się Muzeum Dobranocek – animowanych filmów dla maluchów, emitowanych dla nich w telewizji w porze, gdy rodzice kładą dzieci do snu.

Katowice

Muzea zamiast kopalń, mnóstwo zieleni i dobra muzyka

Dynamicznie rozwijający się główny ośrodek Górnego Śląska plasuje się coraz wyżej w rankingach najpiękniejszych miast Europy.

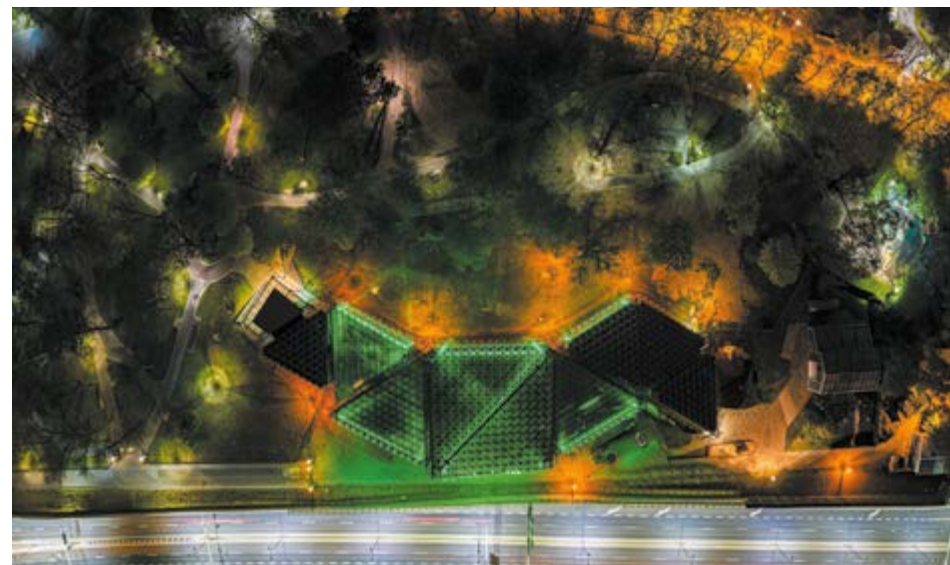
Symbolem Katowic jest „Spodek” – hala widowiskowo-sportowa o charakterystycznym kształcie, zbudowana jeszcze w czasach PRL. Nocą pięknie podświetlona – sąsiaduje z nowoczesną przestrzenią miejską, nawiązującą do górniczych tradycji ale w całkowicie odmienionej formie. W latach 90. ubiegłego wieku funkcjonowała tu jeszcze kopalnia węgla. Dziś natomiast mieści się tu m.in. Międzynarodowe Centrum Kongresowe z Zieloną Doliną i Muzeum Śląskie, które prezentuje swoje zbiory w salach głęboko pod ziemią.

Kultura jest jednym z głównych filarów rozwoju miasta a w Katowicach szczególnie dużo dzieje się w muzyce. Obywają się tu liczne festiwale, w tym Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. Karola Szymanowskiego, największy na świecie festiwal muzyki bluesowej „Rawa blues”, czy plenerowy „OFF Festival” – jeden z najlepszych w Europie przeglądów muzyki alternatywnej. Katowicką rangę w świecie kultury podkreślają wybitne orkiestry z Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia na czele.

W mieście znajduje się też największy park miejski w kraju, który powstał na kopalnianych hałdach i wysypiskach w latach 50. XX wieku. Była to pionierska w skali Europy próba rewitalizacji obszarów zdegradowanych ekologicznie. ►

► Katowice są stolicą Śląska, centrum zagłębia górniczego, a zarazem sercem złożonej z kilkunastu sąsiadujących ze sobą miast gigantycznej Metropolii, które wiąże przemysłowa przeszłość. Przebiega przez nie Szlak Zabytków Techniki, łączący miejsca związane z górnictwem węgla kamiennego. Jego wydobywanie przyczyniło się do powstania w XIX wieku miejscowego zagłębia i ukształtowania oryginalnej, charakterystycznej tylko dla tego regionu kultury i architektury, o czym świadczą, obecne na szlaku osiedle-ogród Giszowiec i osiedle górnicze Nikiszowiec. Podobnie jak udostępniona do zwiedzania na szlaku Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze. Osobliwością Gliwic jest Palmiarnia, mieszcząca się w kilku pawilonach tropikalna „wyspa” w sercu górniczego krajobrazu.

Opole

Stolica polskiej piosenki

Perła Opolszczyzny, krainy malowniczo rozpiętej między Górnym a Dolnym Śląskiem. Od ponad 60 lat gości jeden z najpopularniejszych festiwali.

Stare Miasto w Opolu pamięta czasy średniowiecza, gdy władali nim książęta z pierwszej, polskiej dynastii Piastów. Najstarsze budowle to gotyckie kościoły, którym w większości nadano z czasem formę barokową. Najcenniejszym zabytkiem jest Wieża Piastowska, jedna z baszt nie istniejącego już średniowiecznego książęcego zamku. Dziś jest wizytówką miasta, a z jej tarasu widokowego rozpościera się „pocztówkowa” panorama Opola, ze Starówką i malowniczymi, nadbrzeżnymi bulwarami. Wraz z usytuowanym w jej sąsiedztwie nowoczesnym Amfiteatrem Tysiąclecia symbolizują spotkanie przeszłości ze współczesnością.

Miasto jest niekwestionowaną stolicą krajowej muzyki rozrywkowej. Aranżowany z ogromnym rozmachem festiwal jest liczącym się przeglądem polskiej piosenki, w którym uczestniczą czołowi wykonawcy rodzimej sceny.

W Opolu działa też najbardziej rozśpiewane muzeum w kraju: Muzeum Polskiej Piosenki. Usytuowane w legendarnym Amfiteatrze Tysiąclecia opowiada historię polskiej piosenki od lat 20. ubiegłego wieku do czasów współczesnych.

Wrocław

Miasto bezcennych zabytków oraz krasnali

Od ponad tysiąca lat przegląda się w wodach Odry. Nosząc ślady panowania czeskiego, niemieckiego i polskiego, współczesny Wrocław jest miastem prawdziwie europejskim.

Świadectwem dawnej świetności są wspaniałe kamienice, kościoły, uniwersytet oraz plejada pochodzących z Odry noblistów. Najdawniejsze czasy pamięta Ostrów Tumski (niegdyś wyspa na Odrze) z cennymi, średniowiecznymi zabytkami. Można popłynąć na niego wycieczkowym stateczkiem, podobnie jak do wrocławskiego zoo, ze wspaniałym Afrykarium. Położone po drugiej stronie rzeki Stare Miasto z licznymi restauracjami, barami i klubami oferuje zabawę do białego rana. Obok Hali Targowej, Nowej Giełdy, banków i biur wznosi się nowoczesna Opera Wrocławska, która w Hali Stulecia wystawia super widowiska, aranżowane z rozmachem i z udziałem gwiazd. ►

► Zbudowana z żelbetonu, jest przełomowym dziełem w dziejach światowej architektury. Wpisana na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO jest dumą Wrocławian. Jej kopuła, o wysokości 23 metrów, zwieńczona jest latarnią ze stali i szkła. Przed Halą tłumy przyciąga fontanna – największa w Polsce i jedna z największych w Europie, gdyż zajmuje powierzchnię jednego hektara. Tryska wodą z 300 dysz, „ziewa” ogniem z trzech punktów i jest rześcicie oświetlana z aż 800 miejsc. Obiektem, do którego zawsze stoją gigantyczne kolejki jest „Panorama Racławicka” – monumentalne płótno rozegranej w 1794 roku bitwy Polaków z Rosjanami. Namalowane przez cały zespół artystów pod kierunkiem Wojciecha Kossaka i Jana Styki, dzieło ma długość 114 metrów i 15 metrów wysokości. Można je oglądać w zbudowanym specjalnie dla tego obrazu, owalnym pawilonie, którego dekoracje i oświetlenie zdają się ożywiać Panoramę. Ozdobą Wrocławia są rzeźby krasnali, których liczba wciąż się powiększa. Organizowane są wycieczki ich szlakiem, powstają specjalne przewodniki, a w sklepach można kupić pamiątki i słodkości spod znaku tych skrzatów.

Zielona Góra

Stolica polskiego winiarstwa

Patronem Zielonej Góry jest święty Urban, któremu zgodnie z europejską tradycją powierzają swój los winiarze.

Wokolicach Zielonej Góry panuje sprzyjający klimat dla uprawy winorośli, którą zainicjowano tu już w średniowieczu. Historię tradycji winiarskich na tych terenach prezentuje Muzeum Wina. Ozdobą jego kolekcji jest bogaty zbiór kieliszków i dekanterów. W muzeum odbywają się spotkania winiarzy i degustacje. Winorośl znakomicie wpisuje się w krajobraz miasta, bo Zielona Góra zgodnie z nazwą pełna jest zieleni. Ponad połowę terenów miejskich zajmują lasy, jest tu ciekawy Ogród Botaniczny, a pod Zieloną Górą, w Nietkowie – Arboretum. Doroczne winobranie to największe święto trunku Bachusa w Polsce.

Poznań

Miasto warte poznania

Miasto targowe, które dodatkowo oferuje świetną kuchnię, ciekawe zabytki a nawet podróż w czasie do korzeni polskiej państwowości.

Sięc staromiejskich uliczek Poznania zbiega się na Starym Rynku, który zdobi wspaniały ratusz, jeden z najpiękniejszych zabytków renesansu w tej części Europy. Z jego wieży rozlega się hejnał, grany codziennie w południe na carillonie, instrumencie muzycznym będącym zespołem dzwonów wieżowych. Wieża skupia też uwagę widzów za sprawą figurek koziołków, które są symbolem miasta. Niedaleko stoi studzienka z rzeźbą niosącej wodę kobiety w ludowym stroju. Odślonięta ponad sto lat temu Bamberka, przypomina czasy, gdy w XVIII stuleciu osadnicy z Niemiec wybrali Poznań jako swoje miejsce. Było to bowiem miasto wielu kultur, gdzie Polacy, Niemcy i Żydzi żyli zgodnie obok siebie. ►

► Najstarszą częścią Poznania jest Ostrów Tumski, wyspa na Warcie. Jej historię prezentuje Brama Poznania ICHOT (Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego), nowoczesna, wielokrotnie nagradzana w konkursach architektonicznych bryła na Trakcie Cesarsko-Królewskim. Ten szlak turystyczny łączy Ostrów z centrum miasta i Starówką. Znajdujące się w centrum miasta sztuczne Jezioro Maltańskie, popularnie nazywane po prostu Malcią przyciąga miłośników sportów wodnych latem, a zimą łyżwiarzy. W zabytkowym Starym Browarze można zrobić zakupy lub spotkać się ze sztuką. Na osobną uwagę zasługują poznańskie kulinaria a zwłaszcza Rogale Świętomarcińskie. Aby zgłębić historię tego wyjątkowego wypieku, warto odwiedzić mieszczące się w 500-letniej kamienicy Rogalowe Muzeum Poznania. Znajdujący się w połowie drogi między Warszawą a Berlinem Poznań to też znane miasto targowe, cieszące się światową renomą. Międzynarodowe Targi Poznańskie, które w 2021 roku świętowały stulecie działalności, od lat są liderem wśród ośrodków targowych w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.

Gorzów Wielkopolski

W kapsule czasu

Średniej wielkości ośrodek nad Wartą słynie z gościnności.

Przez siedemset dzieje Gorzowa Wielkopolskiego związane były z Niemcami. Po II wojnie światowej miasto znalazło się w granicach Polski i otrzymało dzisiejszą nazwę. Najważniejszym zabytkiem 120-tysięcznego Gorzowa jest gotycka katedra Najświętszej Maryi Panny. W 2017 roku w jej wieży odnaleziono stuletnią kapsułę czasu. Przy nadrzecznym bulwarze znajduje się plaża miejska, na której latem odbywają się różnego rodzaju imprezy. Ugruntowaną tradycję mają organizowane na dziedzińcu Spichlerza lipcowe Jarmarki Miodne św. Jakuba, a także Miejskie Święto Hanzy. Warto zobaczyć modernistyczną Łażnię Miejską z lat 30. XX wieku, która uchodziła wówczas za największy kompleks rekreacyjno-sportowy na obszarze między Wrocławiem a Szczecinem. Wzrok zwiedzających go turystów przykuwa ażurowa konstrukcja z betonu i stali zwieńczona przeszkloną kopułą wraz z fasadą z glazurowanych płytek z leżącymi postaciami kobiety i mężczyzny. Prawdziwą perłą Gorzowa są fragmentarycznie zachowane mury obronne z XIV wieku, które wzniesione są z kamienia i marmuru. Ale najpopularniejszą atrakcją według turystów jest Studnia Czarownic.

Wydawca:

Polska Organizacja Turystyczna (POT)

kontakt: pot@pot.gov.pl; www.pot.gov.pl;

www.poland.travel

Teksty: Paweł Wroński, Anna Kłossowska

Redakcja: Maja Laube, Marta Olejnik

Zdjęcie na okładce: Getty Images

Zdjęcia: archiwa POT, Adobe Stock, Getty Images, Fotolia, A. Brzoza,
P. Gołębniak, T. Gębuś, T. Bidziński, Ł. Burda, T. Bartoszyński; fotopolska.pot.gov.pl

Projekt makiety: BOOKMARK Graphic Design Studio

Projekt okładki: Polska Organizacja Turystyczna (POT)

Skład: Karolina Krämer

© Copyright by Polish Tourist Organisation (POT)

© Copyright by BOOKMARK SA Publishing Group

Warszawa 2024

All rights reserved

ISBN: 978-83-7336-531-5